

ГЛАВА I.

Принцъ Евгений Савойски.

§ 1.

Отъ рождението му до 1683 година.

Той е роденъ на 18 октомврий 1663 година въ Парижъ и билъ най малкия отъ 5-тѣхъ синове на принца Евгения-Маврикия совойско-каринянски (Sovoye-Carignan), графъ суассонски, главенъ началникъ на швейцарскитѣ войски на французска служба и губернаторъ на Шампания, — и на племянницата на кардинала Мазарини, Олимпия Манчини. Още отъ малкъ той билъ опрѣдѣленъ за духовно звание, на 7 годишна възраст билъ, по име, аббатъ на двѣ аббатства, за което го и наричали *савойски аббатъ* (abbé de Savoye), а Людовикъ XIV му викалъ на шега *малкия аббатъ* (le petit abbé). Съответственно съ това било и даденото му възпитание и образование. Но той още отъ малкъ показвалъ много малка наклонность къмъ духовното звание, възпитание и образование. На 10 годишна възраст той останалъ безъ баща, а наскоро слѣдъ това майка му паднала въ немилость прѣдъ Людовика XIV и била принудена да напусне Парижъ. 10-годишния Евгений останалъ въ него, като за издържанието си ималъ на разположение малко по вече отъ малката пенсия, която му била опрѣдѣлена отъ Людовика XIV. Той почналъ да се занимава по вече съ историята и живоотописанието на зна-

менититѣ хора, и у него се развила страстьта къмъ военното звание. Като станалъ пълнолѣтенъ, той молилъ Людовика XIV да му даде служба въ армията. Но краля, по причина на тѣлесната му слабостъ, намиралъ го по вече способенъ за духовно, отколкото за военно звание, а военния министръ Лувуа мразялъ цѣлата фамилия на принца Евгения — и послѣдния получилъ отказъ на просбата си. Той запазилъ въ себѣ си чувството на оскърблението и незадоволствието, но отъ туй време твърдо рѣшилъ да постигне цѣльта си — да се посвети на военната служба, ако не въ французската армия, то въ нѣкоя друга, и да се върне въ Франция не иначе, освѣнъ съ оръжие въ рѣка. А между това той взелъ още по силно да се занимава съ военнитѣ и математическитѣ науки, особено съ геометрията, фортификацията, обсадата и отбраната на крѣпоститѣ, а сжщо съ военнитѣ упражненія, прѣимущественно съ ѣзда на конь, въ която достигналъ голѣмо съвършенство и до самата си смърть билъ отличенъ ѣздачъ. Успѣхитѣ му въ наукитѣ били тѣй бързи и значителни, щото въ скоро време му спечелили уважението на Вобана и званието членъ на парижката академия на наукитѣ.